

Sygn. akt III AUa 2220/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Procek (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Pietrzak SSA Marek Żurecki
Protokolant	Elżbieta Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2018r. w Katowicach

sprawy z odwołania T. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach z dnia 12 października 2017r. sygn. akt X U 2762/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w całości i oddala odwołanie;

2. odstępuje od obciążania T. T. kosztami procesu.

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA M.Procek /-/SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2220/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 października 2017r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach w punkcie 1 zmienił decyzję organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z dnia 28 września 2016r. - stwierdzającą,

że od 1 marca 2009r. do 31 maja 2011r., z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, ubezpieczony T. T. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu i z tego tytułu jest zobowiązany do opłacania składek

na ubezpieczenia społeczne od podstawy nie niższej, niż 60 % prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia - w ten sposób, że ustalił na dzień zamknięcia rozprawy brak podstaw do przyjęcia ustawodawstwa polskiego, jako właściwego dla ubezpieczonego T. T. w okresie od 1 marca 2009r. do 31 maja 2011r., zaś w punkcie 2 zasądził

od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, iż ubezpieczony T. T. od 17 listopada 1998r. prowadzi działalność gospodarczą, która od 1 lipca 2016r. jest zawieszona. W piśmie z 29 października 2015r. organ rentowy poinformował ubezpieczonego o prowadzonym postępowaniu wyjaśniającym w sprawie ustalenia prawidłowego podlegania do ubezpieczeń społecznych oraz właściwych podstaw wymiaru składek z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Organ rentowy wezwał ubezpieczonego, aby w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma dokonał zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych za wskazany w piśmie okres i złożył dokumenty rozliczeniowe. Organ rentowy zaznaczył, iż w razie nieprzesłania powyższych dokumentów lub w razie braku wyjaśnień potwierdzających inny stan faktyczny, organ rentowy wyda decyzję o podleganiu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w dniu 31 grudnia 1999r. i w okresie od 1 marca 2009r. do 31 maja 2011r.

Ubezpieczony w odpowiedzi na powyższe pismo, poinformował organ rentowy, że w okresie od 1 marca 2009r. do 31 maja 2011r. podlegał brytyjskiemu ustawodawstwu

w zakresie ubezpieczeń społecznych i otrzymał numer podlegania tym ubezpieczeniom -

(...) C.

Następnie, w piśmie z 12 listopada 2015r. organ rentowy wezwał ubezpieczonego -

w związku z ustalaniem dla ubezpieczonego właściwego ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego - do udzielenia wyjaśnień i przedłożenia dokumentacji umożliwiającej ustalenie dla ubezpieczonego właściwego ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego Unii Europejskiej w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego pisma (dokumentów potwierdzających fakt wykonywania pracy, jak również zamieszkania na terenie Wielkiej Brytanii, tj. kontrakty, wypowiedzenie kontraktu, decyzję o nadaniu numeru NIN, paski wynagrodzeń, umowa najmu lokalu, formularze P45 lub P60 za okres zatrudnienia, itp.).

Sąd Okręgowy zwrócił przy tym uwagę, że w aktach rentowych znajduje się pismo organu rentowego z 17 grudnia 2015r., kierowane do HM Revenue & Customs w Wielkiej Brytanii, informujące brytyjski organ rentowy o ustaleniu dla ubezpieczonego ustawodawstwa polskiego, jednakże brak jest zarówno dowodu wysłania pisma, jak i jego doręczenia organowi brytyjskiemu.

Organ rentowy w piśmie z 18 kwietnia 2017r., wykonując zobowiązanie Sądu, podał, że nie jest w posiadaniu dowodu doręczenia brytyjskiemu organowi rentowemu pisma Oddziału ustalającego ustawodawstwo polskie. Postępowanie wyjaśniające z operatorem pocztowym wykazało, że przesyłka zaginęła w trakcie przekazania.

W piśmie z 17 grudnia 2015r., skierowanym do ubezpieczonego, organ rentowy stwierdził, iż w okresie od 1 marca 2009r. do 31 maja 2011r. ubezpieczony podlegał ustawodawstwu polskiemu (w aktach ZUS).

Natomiast zaskarżoną decyzją organ rentowy stwierdził, iż od 1 marca 2009r.

do 31 maja 2011r. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej ubezpieczony T. T. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu i z tego tytułu jest zobowiązany do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne

od podstawy nie niższej, niż 60 % prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy.

Według Sądu Okręgowego, organ rentowy - w zaskarżonej decyzji - uznając,

iż ubezpieczony w powyższym okresie podlegał w zakresie ubezpieczenia społecznego ustawodawstwu polskiemu, stwierdził, iż ubezpieczony, jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w tymże okresie i ustalił za ten okres podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe dla ubezpieczonego, zgodnie z ustawodawstwem polskim.

Zatem - jak podnosi ten Sąd - ocena zaskarżonej decyzji wymagała w pierwszej kolejności ustalenia, czy organ rentowy prawidłowo uznał, iż do ubezpieczonego w okresie od 1 marca 2009r. do 31 maja 2011r. znajduje zastosowanie ustawodawstwo polskie w sferze ubezpieczenia społecznego.

Kwestie związane z ustaleniem i stosowaniem właściwego ustawodawstwa w zakresie ubezpieczenia społecznego w stosunku do osób migrujących w ramach państw członkowskich Unii Europejskiej w powyższym okresie były regulowane:

- przepisami rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971r.

o stosowaniu systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników, osób pracujących na własny rachunek oraz do członków ich rodzin przemieszczających się w granicach Wspólnoty (Dz.U.U.E.L.1971.149.2), które obowiązywało do 1 maja 2010r. oraz rozporządzenia Rady (EWG) nr 574/72 z dnia 21 marca 1972r. w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.U.U.E.L. z dnia 27 marca 1972r.),

- przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.U.E.L.2004.166.1), które obowiązuje od 1 maja 2010r. oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.U.E.L.2009.284.1).

Sąd Okręgowy wskazał przy tym, iż zarówno przepisy rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971r., jak i przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r., ustanawiają zasadę, iż osoby, do których stosuje się przepisy rozporządzenia, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego. Osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego,

w którym wykonuje pracę najemną (art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego

i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz art. 14 c (5) lit a rozporządzenia Rady (EWG)

nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971r. o stosowaniu systemów zabezpieczenia społecznego

do pracowników, osób pracujących na własny rachunek oraz do członków ich rodzin przemieszczających się w granicach Wspólnoty).

Zdaniem Sądu Okręgowego, w okolicznościach niniejszej sprawy, ustalenie dla ubezpieczonego ustawodawstwa polskiego, jest przedwczesne.

Nie ulega bowiem wątpliwości, iż w sprawie określenia ustawodawstwa właściwego dla ubezpieczonego, winny znaleźć zastosowanie przepisy:

1. co do okresu od 1 marca 2009r. do 30 kwietnia 2010r.:

- art. 12 (c) ust. 7 rozporządzenia Rady (EWG) nr 574/72 z dnia 21 marca 1972r.

w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, który stanowi: jeżeli zgodnie z przepisami art. 14c lit. a rozporządzenia, osoba będąca jednocześnie pracownikiem najemnym

na terytorium jednego państwa członkowskiego prowadzi działalność na własny rachunek na terytorium innego państwa członkowskiego, podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, na którego terytorium jest zatrudniona, instytucja wyznaczona przez właściwe władze tego państwa członkowskiego wydaje jej świadectwo potwierdzające, że osoba ta podlega ustawodawstwu tego państwa i przekazuje kopię tego świadectwa instytucji wyznaczonej przez właściwe władze państwa członkowskiego:

i) na którego terytorium osoba ta prowadzi działalność na własny rachunek;

ii) którego terytorium osoba ta zamieszkuje.

b) ust. 2 lit. b stosuje się odpowiednio

2. co do okresu od 1 maja 2010r.:

- art. 16 ust. 2 i 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r., dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE.L.2009.284.1.), który stanowi:

ust. 2. Wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego. Takie wstępne określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa ma charakter tymczasowy. Instytucja ta informuje wyznaczone instytucje każdego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca, o swoim tymczasowym określeniu;

ust. 3. Tymczasowe określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa, przewidziane w ust. 2, staje się ostateczne w terminie dwóch miesięcy od momentu poinformowania o nim instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich, zgodnie z ust. 2, o ile ustawodawstwo nie zostało już ostatecznie określone na podstawie ust. 4, lub przynajmniej jedna z zainteresowanych instytucji informuje instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego miejsca zamieszkania przed upływem tego dwumiesięcznego terminu o niemożności zaakceptowania określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa lub o swojej odmiennej opinii w tej kwestii.

Wobec braku dowodu przekazania i doręczenia organowi brytyjskiemu pisma z 17 grudnia 2015r., informującego brytyjski organ rentowy o ustaleniu dla ubezpieczonego ustawodawstwa polskiego, Sąd Okręgowy stwierdził, iż brak jest podstaw do przyjęcia,

iż tymczasowe określenie dla ubezpieczonego, jako właściwego ustawodawstwa polskiego, stało się ostateczne, skoro nie rozpoczął biegu termin dwóch miesięcy określony wyżej przywołanymi przepisami. Rozpoczęcie biegu tego terminu wyznacza moment poinformowania instytucji brytyjskiej o ustalonym tymczasowo ustawodawstwie, która ma prawo w terminie dwóch miesięcy poinformować polski organ rentowy o niemożności zaakceptowania określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa lub o swojej odmiennej opinii w tej kwestii. Brak rozpoczęcia biegu terminu z art. 16 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 uniemożliwia przyjęcie wniosku, iż tymczasowe ustalenie ustawodawstwa polskiego dla ubezpieczonego pismem z 17 grudnia 2015r. stało się ostateczne. W konsekwencji, Sąd Okręgowy stwierdził, iż brak było podstaw do przyjęcia przez organ rentowy, iż w stosunku do ubezpieczonego w okresie objętym zaskarżoną decyzją ma zastosowanie ustawodawstwo polskie. Stąd też brak było podstaw

do stwierdzenia, iż ubezpieczony w spornym okresie z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu (art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych) oraz jest zobowiązany do opłacenia składek

na ubezpieczenia społeczne od podstawy wymiaru ustalonej zgodnie z art. 18 ust. 8 w/w ustawy z dnia 13 października 1998r.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w pkt 1 wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego ubezpieczonego orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz. 1804 ze zm.).

W apelacji od zaprezentowanego rozstrzygnięcia organ rentowy zarzucił Sądowi pierwszej instancji:

1. naruszenie prawa materialnego przez:

- błędne zastosowanie art. 16 ust. 2 i 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.U.E.L.2009.2824.1.), z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE nr L 166/1 z 30 kwietnia 2004r.) i uznanie przez Sąd, że Oddział ustalał tymczasowe właściwe ustawodawstwo dla odwołującego T. T., niezastosowanie art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych o obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą;

2. naruszenie prawa procesowego, poprzez:

- błędne zastosowania art. 321 § 1 k.p.c.,
- błędne zastosowania art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.,
- przekroczenie swobodnej oceny dowodów, poprzez nadanie im znaczenia, które nie wynikają z ich treści, czego efektem jest dokonanie całkowicie swobodnego ustalenia stanu faktycznego i prawnego, a tym samym, niewyjaśnienie bardzo istotnych okoliczności sprawy,

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

W oparciu o przedstawione zarzuty, organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa radcowskiego za obie instancje w/g norm procesowych.

W motywach apelacji wskazano, iż Oddział w zaskarżonej decyzji nie ustalał tymczasowego właściwego ustawodawstwa, do którego postępowanie zastosowanie

ma art. 16 ust. 2 i 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.U.E.L.2009.2824.1.). Oddział zaskarżoną decyzją stwierdził podleganie odwołującego ubezpieczeniom społecznym w okresie od 1 marca 2009r. do 31 maja 2011r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

W niniejszej sprawie zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Rady (EWG) nr 574/72 z dnia 21 marca 1972r. w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników

najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie. Przepisy te wymagają przedłożenia przez ubezpieczonego świadectwa potwierdzającego podleganiu ustawodawstwu państwa członkowskiego. Takim świadectwem jest dokument w postaci formularza A1 (E1). Druk A-1 jest dokumentem niezbędnym, aby ustalić właściwe ustawodawstwo. Pogląd taki wyraził również Sąd Najwyższy.

Ubezpieczony dokumentu takiego nie przedłożył. Brytyjska instytucja ubezpieczeniowa nie potwierdziła faktu podlegania przez odwołującego ustawodawstwu brytyjskiemu.

Odmowa wydania tego formularza wiąże zarówno organ rentowy, jak i polskie sądy powszechne. Zgodne zaś z brytyjskim systemem ubezpieczeń społecznych - National Insurance - numer ubezpieczenia społecznego otrzymuje automatycznie każdy obywatel Wielkiej Brytanii, który ukończył lat 16 oraz obywatele państw członkowskich, którzy przybyli na teren Wielkiej Brytanii w celu podjęcia pracy. Powszechnie wiadomo, że system brytyjski jest całkowicie inny od systemu polskiego. Systemy, poza tym, że oba można nazwać „ubezpieczeniami społecznymi państwowymi”, nie mają ze sobą nic wspólnego.

W systemie brytyjskim przede wszystkim nie ma rozróżnienia na okresy składkowe i nieskładkowe, od decyzji wydanych przez HMRC nie przysługuje odwołanie do sądu powszechnego, a tym samym, nie istnieje kognicja sądowa w ubezpieczeniach społecznych. System jest oparty na minimalnych wysokościach osiągniętego wynagrodzenia, które to wysokości określa za każdym razem rząd Wielkiej Brytanii w kwietniu każdego roku. Obecnie w 2016r. obowiązuje konieczność osiągnięcia minimalnego wynagrodzenia w wysokości 157 funtów/tygodniowo lub 6.025 funtów rocznie. Osiągnięcie tych minimalnych wynagrodzeń stanowi podstawową przesłankę stwierdzenia przez HMRC podlegania ubezpieczeniom społecznym na terenie Wielkiej Brytanii. To jest podstawowa przyczyna dlaczego HMRC odmówiło wydania odwołującemu formularza A-1, ponieważ odwołujący nie osiągał minimalnego wynagrodzenia. Na co w sposób ewidentny wskazuje HMRC w swoich pismach. Stanowisko tego organu jest jednoznaczne i zgodne z brytyjskim systemem ubezpieczeń społecznych i nie może budzić żadnych wątpliwości.

Ubezpieczony w odpowiedzi na apelację wniósł o oddalenie apelacji oraz o zwrot kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Otóż bowiem, uwadze stron postępowania i Sądu pierwszej instancji uszło, iż organ rentowy ostateczną decyzją z dnia 17 grudnia 2015r. (określoną jako „informacja o zastosowanym ustawodawstwie”), wydaną na podstawie przepisów art. 219 k.p.a. w zw. z art. 83b ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2007r., nr 11, poz. 74 ze zm.) oraz art. 14 ust. 2 lit b rozporządzenia Rady EWG nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników, osób pracujących na własny rachunek i członków ich rodzin przemieszczających się w obrębie Wspólnoty (Dz.Urz. WE L 149 z 5 lipca 1971r., s. 2 i nast. ze zm.), stwierdził, iż T. T. w okresie od 1 marca 2009r. do 31 maja 2011r. podlegał ustawodawstwu polskiemu.

Zakładając zatem, że w postępowaniu przed organami rentowymi mają (na podstawie art. 123 cyt. ustawy z dnia 13 października 1998r.) posiłkowe zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, przy uwzględnieniu art. 104 k.p.a., należy przyjąć, że decyzją administracyjną, jest jednostronna czynność posiadająca odpowiednią formę prawną i określająca konsekwencje stosowanej normy prawnej w odniesieniu do konkretnie oznaczonego adresata w sprawie indywidualnej.

Istotnym elementem decyzji, jako przejawu woli organu administracyjnego, jest stanowcze rozstrzygnięcie sprawy objętej wnioskiem wszczynającym postępowanie.

Inaczej mówiąc, decyzja administracyjna - zgodnie z art. 104 k.p.a. - rozstrzyga sprawę co do jej istoty w granicach żądania określonego przez strony.

Natomiast rozstrzyganie w postępowaniu administracyjnym polega na zastosowaniu obowiązującego prawa do ustalonego stanu faktycznego sprawy administracyjnej. W ten sposób organ administracji publicznej realizuje cel

postępowania administracyjnego, jakim jest urzeczywistnienie obowiązującej normy prawnej w zakresie stosunków administracyjno-prawnych, gdy stosunki te tego wymagają. Stosownie do tego celu postępowania administracyjnego, jak i istoty decyzji administracyjnej można odróżnić podstawę faktyczną i podstawę prawną decyzji administracyjnej. Podstawę faktyczną stanowią dokonywane przez organ administracji publicznej ustalenia faktyczne, a podstawę prawną stanowią te przepisy prawne, które organ przyjął w danym wypadku za obowiązujące i zastosował w swym orzeczeniu (M. Jaśkowska, A. Wróbel, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Zakamycze, 2000r.).

Nie ulega zatem wątpliwości, iż oświadczenie organu rentowego z dnia 17 grudnia 2015r. jest decyzją w opisanym wyżej znaczeniu, ustalającą ustawodawstwo polskie.

Podnieść zatem należy za Sądem Najwyższym, iż sąd ubezpieczeń społecznych jest związany ostateczną decyzją organu rentowego, od której strona nie wniosła odwołania w trybie art. 477⁹ k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2008r., I UK 376/07).

Powszechnie przyjmuje się zasadę uwzględniania przez sądy powszechne skutków prawnych orzeczeń organów administracyjnych, która ma swoje źródło w prawnym rozgraniczeniu drogi sądowej i drogi administracyjnej, czego wyrazem są art. 2 § 3 i art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c. oraz art. 16 i 97 § 1 pkt 4 k.p.a., a pod rządami Konstytucji także w idei podziału władz (art. 10) oraz działania organów władzy publicznej na podstawie i w granicach prawa (art. 7).

Przyjmując, zatem że decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 2015r. wyraża stan prawny, a sąd jest związany decyzją administracyjną pochodzącą od właściwego organu, wydaną w przewidzianym trybie i na podstawie obowiązującego prawa, można stwierdzić, że Sąd w postępowaniu dotyczącym stwierdzenia, że od 1 marca 2009r. do 31 maja 2011r. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej ubezpieczony T. T. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu i z tego tytułu jest zobowiązany do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne od podstawy nie niższej, niż 60% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, nie był uprawniony do kontroli ostatecznej decyzji stanowiącej podstawę do uznania, iż odwołujący się w spornym okresie nie podlegał ustawodawstwu polskiemu.

Jednocześnie należy zauważyć, że postępowanie sądowe w sprawach dotyczących ubezpieczenia społecznego wszczynane jest w rezultacie odwołania wniesionego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ma więc ono charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem - w aspekcie formalnym i materialnym - decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Jest zatem postępowaniem kontrolnym. Badanie owej legalności decyzji i orzekanie o niej jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji. Natomiast postępowanie przed sądem powszechnym jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy.

W realiach niniejszego sporu, postępowanie Sądu sprowadzało się do oceny legalności decyzji organu rentowego z dnia 28 września 2016r., wydanej w oparciu o przepisy art. 83 ust. 1, art. 68, art. 38 ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12, art. 13 pkt 4 oraz art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015r. poz. 121 ze zm.).

Odwołujący się nie kwestionował, iż w okresie objętym zaskarżoną decyzją prowadził działalność gospodarczą na terenie Polski, nie przedstawił również dokumentu, który potwierdzałby, że wobec niego zastosowanie mają przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych innego państwa, niż państwo wykonywania działalności gospodarczej. Dokumentem tym był formularz E-101, który wraz z wejściem w życie rozporządzenia 883/2004 został zastąpiony przez formularz A-1. Dokument ten, na podstawie art. 19 ust. 2 rozporządzenia 987/2009, jest wydawany na wniosek pracodawcy

lub osoby prowadzącej działalność gospodarczą na własny rachunek przez właściwe jednostki danego państwa. Zgodnie z art. 5 rozporządzenia 987/2009, dokumenty wydane przez instytucje ubezpieczeniowe dla celów stosowania przepisów Tytułu II rozporządzenia 883/2004

są akceptowane przez instytucje pozostałych państw członkowskich tak długo, jak długo

nie zostaną wycofane lub uznane za nieważne przez państwo członkowskie, w którym zostały wydane. Gdyby więc T. T. uzyskał w Wielkiej Brytanii dokument A-1, jego treścią byłby związany nie tylko Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ale także polski Sąd. Nie ulega jednak wątpliwości, że wnioskodawca nie uzyskał takiego dokumentu.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, Sąd drugiej instancji, na mocy art. 386 § 1 k.p.c., orzekł reformatoryjnie, jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu rozstrzygnął na podstawie art. 102 k.p.c., mając na względzie, iż przedmiotowy spór wywołał pośrednio sam organ rentowy, wydając w dniu 17 grudnia 2015r. decyzję, w formie odbiegającej od przyjętych standardów, zaś materialnoprawne argumenty decydujące o oddaleniu odwołania, Sąd drugiej instancji uwzględnił z urzędu.

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA M.Procek /-/SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR